

NEON

PATHS
ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

NEON @ ReMap 4 | Αθήνα ECHOES OF SILENCE

8-30 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2013

HANS BELLMER | JOSEPH BEUYS | JOHN BOCK | LOUISE BOURGEOIS | MARK BRADFORD
HELEN CHADWICK | FISCHLI & WEISS | ROBERT GOBER | PIERRE HUYGHE | NIKOS KESSANLIS
SOFIA KOSMAOGLU | SHERRIE LEVINE | SARAH LUCAS | JUAN MUNOZ | ROSEMARIE TROCKEL

Επιμέλεια Έκθεσης: Douglas Fogle | Δημήτρης Παλαιοκρασσάς

Σε μια αποστροφή του λόγου του ο Γάλλος φιλόσοφος Gaston Bachelard περιέγραψε τα σπίτια ως “καταφύγια για ονειροπολήσεις”. Στη λογοτεχνική φαντασία ο οικιακός χώρος ταλαντεύεται μεταξύ δύο άκρων: από τη μια τα καταφύγια του Bachelard, όπου μπορεί κανείς με ασφάλεια να επιδοθεί στην ποιητική ρέμβη, από την άλλη χώροι του ανοίκειου, σκοτεινοί και δύσθυμοι, “στοιχειωμένοι”. Δανειζόμενη τον τίτλο της από ένα έργο της Rosemarie Trockel, έναν κεραμικό καθρέφτη βγαλμένο θαρρείς από τα παραμύθια, η έκθεση *Echoes of Silence* συγκεντρώνει μια σειρά έργων που μιλούν, καθένα με τον τρόπο του, για την εστία και το περιβάλλον της, για τον ρόλο τους στη διαμόρφωση των προσωπικών και συλλογικών ταυτοτήτων, τόσο στις συνειδητές όσο και ασυνειδητές εκδηλώσεις τους.

Σε τούτο δω το σπίτι που σκιαγραφείται μέσα από τα έργα της έκθεσης, ερχόμαστε αντιμέτωποι με μια παράδοση και ενίοτε δυσλειτουργική οικογένεια, με έναν απειλητικό πάτερ φαμίλιας υπό τη μορφή του άτιτλου γλυπτού του Juan Muñoz, έργο του 1994, ένα ανδρείκελο σε σχήμα σάκου του μποξ, και μια μητέρα που μοιάζει να αναδύεται από τον σκανδαλώδη κόσμο των βρετανικών ταμπλόιντ στο *Fat, Forty, and Fabulous* της Sarah Lucas. Μ’ ένα μαχαίρι κρυμμένο πίσω από την πλάτη της, η ανδρική φιγούρα του Muñoz αναδίνει έναν αέρα ερημιάς, απελπισίας, απόγνωσης, ενώ η εύσαρκη “μητέρα” στο έργο της Lucas ανακαλεί μιαν εικόνα διονυσιακής υπερβολής, γνώρισμα μιας κουλτούρας οικοδομημένης επάνω στην υπόσχεση της άμεσης ικανοποίησης. Μαζί οι δυο μορφές χαρτογραφούν το σκοτεινό ασυνείδητο της αρχετυπικής δυτικής οικογένειας. Στο υπόγειο του σπιτιού το έφηβο βλαστάρι τους μελαγχολεί: έχει τη μορφή ενός ιαπωνικού κινουμένου σχεδίου, ενός κοριτσιού που ακούει στο όνομα Annlee, το οποίο ο καλλιτέχνης Pierre Huyghe “προικίζει” με την ηλεκτρονικά επεξεργασμένη φωνή του αστροναύτη Neal Armstrong. Την ακούμε να απαγγέλλει αποσπάσματα από την περιπέτεια φαντασίας του Ιουλίου Βερν *Ταξίδι στο κέντρο της γης*. Εγείροντας υπαρξιακά ερωτήματα για την ουσία των προσωπικών ταυτοτήτων μας, η Annlee πραγματεύεται την αβεβαιότητά μας απέναντι στο ίδιο μας το Εγώ, αλλά και τον τρόπο με τον οποίον εξιστορούμε τον εαυτό μας στην προσπάθειά μας να αντεπεξέλθουμε στις προκλήσεις ετούτου του κόσμου. Το νήμα αυτής της αφήγησης συνεχίζουν να ξετυλίζουν και τα έργα *Felt Suit* του Joseph Beuys και *La demi-Poupée* του Hans Bellmer. Εδώ, δυο διαμετρικά αντίθετες αντιλήψεις για το σώμα εκδηλώνονται μέσα από την εικόνα αφενός ενός αστικού, “καθωσπρέπει” επαγγελματικού κοστούμιού, αφετέρου ενός κορμιού απόλυτα εύπλαστου, μιας μορφής τρομακτικής που μοιάζει να ανήκει στο σύμπαν του ασυνείδητου ή σε κείνο της επιστημονικής φαντασίας. Διαφορετική είναι η στρατηγική που χρησιμοποιεί το δίδυμο των Peter Fischli και David Weiss: οι Ελβετοί καλλιτέχνες θέτουν υπό αμφισβήτηση το οικιακό περιβάλλον εμβαπτίζοντάς το στο θάμπος μιας ονειροπόλησης. Στο έργο τους αντικρίζουμε μια σειρά από ρέπλικες καθημερινών αντικειμένων, σε αυτή την περίπτωση οικοδομικά υλικά σμιλεμένα σε πολυστερίνη, τόσο απίστευτα δοσμένα που μοιάζουν σχεδόν μαγικά. Τέλος, ο καθρέφτης της Rosemarie Trockel, ένα έργο άναρχο, σχεδόν νφαιστειακό παρ’ όλο το βερνίκι του, μας φέρνει αντιμέτωπους με τις αντανakλάσεις των ιδίων των ταυτοτήτων μας, επικαλούμενο τον θεμελιακό πολιτισμικό ναρκισσισμό του σύγχρονου κόσμου, που τόσο γλαφυρά αποδίδει ο αρχαιοελληνικός μύθος της Ηχούς και του Ναρκίσσου. Σε έναν κόσμο όπου το ιστορικό αφήγημα της αρμονικής οικιακής ζωής δεν αποτελεί παρά μια μορφή μυθοπλασίας ανάμεσα στις τόσες άλλες, οι καλλιτέχνες αυτής της έκθεσης μας ζητούν να αναλογιστούμε τους τρόπους με τους οποίους επινοούνται και κατασκευάζονται οι λογής ταυτότητές μας. Εν τέλει, εμείς ορίζουμε την πορεία των συλλογικών πεπρωμένων μας, παρά τις ναρκισσιστικές πιέσεις που δεχόμαστε από την εικόνα της ευτυχημένης πυρηνικής οικογένειας, την οποία τόσο επίμονα προωθεί η κυρίαρχη γύρω μας κουλτούρα της κατανάλωσης.